

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Допущено до захисту
Завідувач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
_____ (Чепурда Л. М.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
першого (бакалаврського) рівня освіти
на тему: «Організація дитячого туризму»

Виконала студентка 4 курсу, групи Т-11
Спеціальності 242 «Туризм»
Варченко Ольга Сергіївна
Керівник доц. Данилюк А.М.
Рецензент Герман І В.

Черкаси 2025 р

Черкаський державний технологічний університет
Факультет: Технологій, будівництва та раціонального природокористування
Кафедра: туризму та готельно-ресторанної справи
Освітній рівень: перший (бакалаврський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ Лариса ЧЕПУРДА

«___» _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

Варченко Ользі Сергіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організація дитячого туризму»

Керівник проекту Данилюк Алла Миколаївна, доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено наказом Черкаського державного технологічного університету від
«10» березня 2025 року № 65/03-03

2. Строк подання студентом проекту 01 червня 2025 р.

3. Вихідні дані до проекту: аналітичні та статистичні дані про діяльність організації дитячого туризму на підприємстві Coral Travel

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити) вступ (актуальність, мета та завдання кваліфікаційної роботи, об'єкт та предмет дослідження, теоретико-методологічні основи організації дитячого туризму (1 розділ), практичні аспекти організації дитячого туризму на туристичному підприємстві ТОВ «Coral Travel» (2 розділ), шляхи удосконалення дитячого туризму в ТОВ «Coral Travel» (3 розділ), висновки, список використаних джерел.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, плакатів) аналітичні таблиці, рисунки.

6. Консультанти розділів проекту

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Данилюк А.М., доцент		
Розділ 2	Данилюк А.М., доцент		
Розділ 3	Данилюк А.М., доцент		

7. Дата видачі завдання: «12» березня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	Березень 2024	
2	Складання плану	Березень 2024	
3	Підготовка 1 розділу	Березень 2024	
4	Підготовка 2 розділу	Квітень 2024	
5	Підготовка 3 розділу	Травень 2024	
6	Робота над формуванням висновків	Травень 2024	
7	Оформлення та рецензування	Травень 2024	
8	Попередній захист	Червень 2024	
9	Захист дипломної роботи	Червень 2024	

Студентка _____ Ольга Варченко
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Алла Миколаївна Данилюк
(підпис) (ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Звіт про кваліфікаційну роботу: 73 сторінки, 3 розділи, 3 рисунки, 8 таблиць, 11 додатків, 51 джерело.

Об'єктом дослідження виступає туристичне підприємство «Coral Travel».

Предметом дослідження є практичні аспекти організації дитячого туризму на туристичному підприємстві «Coral Travel».

Мета дослідження є аналіз сучасних напрямків організації дитячого туризму на основі діяльності туристичного підприємства.

Розглянуто історичні аспекти розвитку дитячого туризму, з'ясовано стан розробки турів на підприємстві «Coral Travel», та методи організації дитячого туризму. Опрацьовано організаційно-економічну характеристику підприємства ТОВ «Coral Travel». Розглянуто шляхи удосконалення дитячого туризму на підприємстві ТОВ «Coral Travel»

Результати кваліфікаційної роботи можуть бути впроваджені у практиці діяльності підприємств туристичної галузі економіки України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПЕРСОНАЛ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА, УПРАВЛІННЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, МЕТОДИ АНАЛІЗУ І ОЦІНКИ, ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК, ПРОГНОЗУВАННЯ.

Зміст

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи організації дитячого туризму.....	8
1.1. Історичні аспекти розвитку дитячого туризму.....	8
1.2. Методологія аналізу організації дитячого туризму.....	15
1.3. Методи організації дитячого туризму.....	18
Розділ 2. Практичні аспекти організації дитячого туризму на туристичному підприємстві ТОВ «Coral Travel».....	22
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Coral Travel».....	22
2.2. Аналіз організації дитячого туризму в ТОВ «Coral Travel».....	28
2.3. Оцінка стану організації дитячого туризму а ТОВ «Coral Travel».....	32
Розділ 3. Шляхи удосконалення дитячого туризму в ТОВ «Coral Travel».....	39
Висновки.....	51
Список використаних джерел.....	54
Додатки.....	60

ВСТУП

Актуальність теми. Туризм як активна форма відпочинку та оздоровлення дітей набуває все більшої популярності. Це сприяє формуванню життєвих компетентностей у дітей завдяки комплексному поєднанню екологічних, краєзнавчих, тренувальних, оздоровчих та туристичних завдань. Різноманітність походів, зміст робіт у них, а також позитивне емоційне сприйняття природи на маршрутах роблять туризм однією з найефективніших форм організації оздоровлення та фізичного виховання різних груп населення.

У дитячому туризмі пізнавальна, трудова та суспільно-політична діяльність дітей органічно поєднуються, що суттєво впливає на розвиток особистості та взаємодію з навколишнім середовищем. Цей вид туризму реалізує комплексний підхід до виховання молодого покоління, заснований на нерозривності освітніх, виховних та оздоровчих процесів. Він сприяє не лише фізичному та духовному зростанню дітей, а й готує їх до майбутнього життя та професійної діяльності, стимулюючи активне вивчення світу та формування власної позиції в суспільстві.

Дитячий туризм сприяє не лише фізичному, але й моральному розвитку дітей, виховуючи в них високі моральні якості, такі як колективізм, чесність і працьовитість. Він формує в дітях почуття відповідальності перед колективом за результати своєї роботи, допомагаючи їм стати більш самостійними та зрілими індивідуумами. Учасники дитячого туризму швидше досягають соціальної зрілості, набувають духовного та фізичного загартування і активно готуються до майбутньої трудової діяльності.

Отже, перед вітчизняними організаціями, що спеціалізуються на дитячому туризмі, стоїть завдання знайти найефективніші методи управління як окремими організаціями, так і дитячим туризмом в цілому. Підсумовуючи сказане, варто зазначити, що ця тема дослідження є надзвичайно актуальною.

Багато науковців, зокрема І. Герман [4], Л. Івченко [7], А. Калініченко [8], Н. Коцан [16], О. Малиновська [18], В. Мерчанський [24], М. Плешивцова [34] та інші, зосереджували свою увагу на дослідженні теоретико-методологічних основ розвитку дитячого туризму.

Метою роботи є аналіз сучасних напрямків організації дитячого туризму на основі діяльності туристичного підприємства.

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- розглянути історичні аспекти розвитку дитячого туризму;
- дослідити методологію аналізу організації дитячого туризму;
- визначити методи організації дитячого туризму;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Coral Travel»;
- провести оцінку економічної діяльності та фінансового стану ТОВ «Coral Travel»;
- з'ясувати стан розробки дитячих турів;
- запропонувати шляхи удосконалення та впровадження нових трендів та інновацій в організації та проведенні дитячих турів.

У цьому дослідженні були використані методи теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу та прийоми порівняльного аналізу.

Об'єктом дослідження виступає туристичне підприємство «Coral Travel».

Предметом дослідження є практичні аспекти організації дитячого туризму на туристичному підприємстві «Coral Travel».

Практичне значення дослідження полягає в розробці шляхів удосконалення та впровадження нових тенденцій та інновацій в організації й проведенні дитячих турів на ТОВ «Coral Travel».

Апробація результатів дослідження.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків до них, загального висновку. Робота містить 9 таблиць, 11 додатків. Список використаних джерел становить 51 найменувань.

Розділ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ

1.1. Історичні аспекти розвитку дитячого туризму

Дитячий туризм має фундаментальне значення для здоров'я та освіти дітей, сприяючи їх соціальній адаптації та професійній орієнтації. Виховання та оздоровлення підростаючого покоління є одним із найважливіших пріоритетів національної державної політики України. У наукових дослідженнях існують різні підходи до визначення дитячого туризму.

Наприклад, Л. Мальцева визначає дитячий туризм як «туристичну діяльність школярів, організовану школами або позашкільними туристичними організаціями з метою раціонального використання вільного часу поза межами навчальної програми» [20, с. 35].

О. Маслакова описує дитячий туризм як «вид туризму, де діти є споживачами основних послуг. Вони подорожують з різними соціальними цілями (відпочинок, зміцнення здоров'я), але завжди у супроводі дорослих (керівників груп, інструкторів, гідів)» [24].

О. Остапець визначає дитячий туризм як «засіб гармонійного розвитку молоді, який здійснюється у формі рекреаційної та суспільно корисної діяльності» [14, с. 127]. Згідно з цим визначенням, дитячий туризм має інтегрувати всі елементи виховання, пізнання та зміцнення здоров'я.

Л. Івченко визначає поняття «дитячий туризм» як «важливий спосіб передачі новому поколінню накопиченого життєвого досвіду та матеріальної і культурної спадщини людства, формування цінностей, морального вдосконалення та культурного розвитку нації» [7, с. 83].

Н. Свірідова та Д. Чертовська визначають дитячий туризм як «вид активного відпочинку дітей, спрямований на розширення їхнього світогляду та збагачення

духовного життя» [39]. Вони розуміють під дитячим туризмом теорію і практику різних видів походів, сходжень і подорожей з метою спортивних змагань, активного відпочинку, освіти і виховання.

За словами О. Колотухи, дитячий туризм – це форма рекреаційної діяльності дітей, спрямована на задоволення різних потреб особистості, включаючи оздоровчі, спортивні і пізнавальні, поза їхнім місцем постійного проживання та навчання» [13, с. 6].

Проаналізувавши наукові праці туризмознавців і педагогів, можна сформулювати власне визначення поняття дитячого туризму як виду туризму, спрямованого на відпочинок дітей і зміцнення їхнього здоров'я.

Згідно з висловлюванням Л. Кондрацької, становлення дитячого туризму в Україні пройшло кілька етапів (див. рис. 1.1).

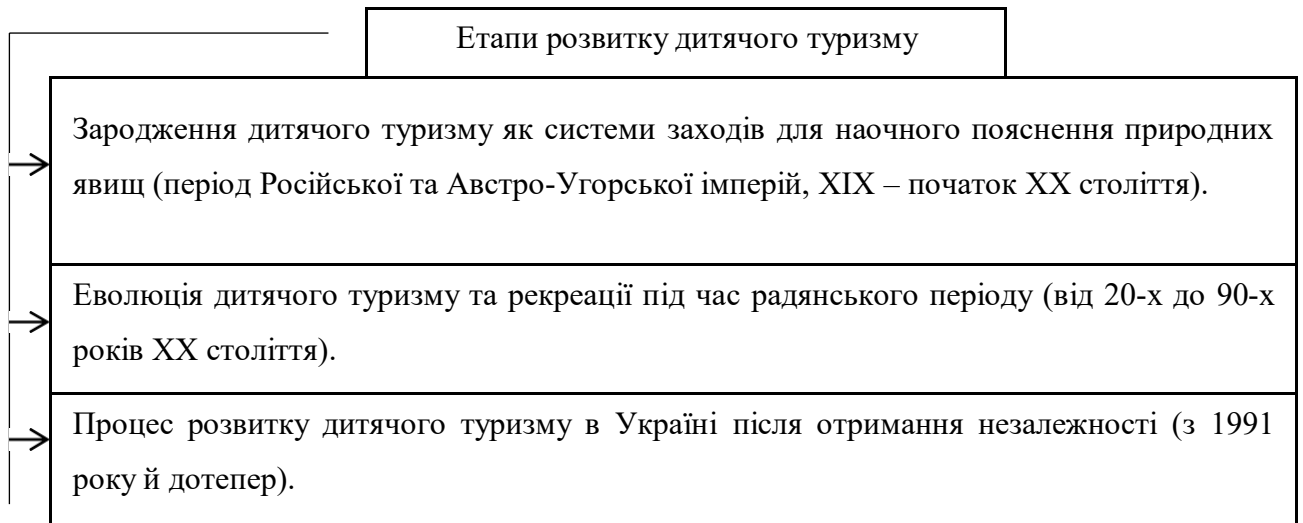

Рис. 1.1 Етапи розвитку дитячого туризму в Україні

Джерело: [16]

На початковому етапі, дитячий туризм виник як комплекс заходів для наглядного пояснення природних явищ.

Важливість принципу наглядності в системі освіти вперше була відзначена у «Статуті народних училищ» (1786 р.) та «Шкільному статуті» (1804 р.).

Уже на початку XIX століття були сформовані теоретичні та методичні основи розвитку екскурсійної діяльності серед учнівської молоді. Ці екскурсії були спрямовані на поглиблення та усвідомлення теоретичних аспектів вивчення географії в школі.

У початку 1860-х років, учителі-ентузіасти організовували віддалені походи, що базувались на природничо-наукових екскурсіях. До кінця XIX століття серед школярів були популярні два типи подорожей чи екскурсій. Перший тип спрямовувався на вивчення географії, геології, ботаніки та інших природничих наук.

Інший вид – це подорожі до культурних та історичних місць у рамках освітнього процесу. Міністерство освіти активно підтримувало розвиток шкільних освітніх поїздок, видавши спеціальні розпорядження. Наприклад, у 1889 році було видано розпорядження, яке вказувало на важливість прогулянок для географів, істориків та біологів [16].

Згодом, у 1900 році було видано розпорядження, яке рекомендувало скасувати літні трудові та навчальні прогулянки і подорожі. Ця вказівка поклала початок літнім рекреаційним заходам, орієнтованим на учнівську молодь.

Отже, подорожі та екскурсії для учнів стали необхідним елементом навчання, який використовували викладачі комерційних і професійних шкіл, а також вищих навчальних закладів. У цей час навчальні заклади стали центрами розвитку екскурсійного туризму: у 1905 році були введені перші пільги у наданні туристичних послуг для учнів [1].

На другому етапі одним з найактивніших промоторів розвитку дитячого туризму був Р. Лейнцигер. Він організовував екскурсії, розробив ефективну рекламну кампанію та виробив плани співпраці між екскурсійними організаціями

та урядовими органами. Зміст екскурсій було збагачено, в них було враховано зв'язок із шкільними предметами.

Поїздки були диференційовані за тривалістю (одно-, дводенні регіональні поїздки та поїздки на далекі відстані), підкреслювався літній сезон як сезонний фактор, а також географічний розподіл поїздок (від Криму та північних регіонів Кавказу, від Уралу до країн Європи). Також привертли увагу літні туристичні поїздки та групові заходи з дітьми. У літніх таборах відбувалася реінтеграція школярів у суспільство, а в середині 1930-х років розширювалася база для туризму та екскурсій [45].

У 1936 році було створено Центральне туристсько-екскурсійного управління (ЦТЕУ), і весь туризм і туристична діяльність були передані під юрисдикцію профспілки. Структура туристичних організацій також почала раціоналізуватися.

У 1939 р. самодіяльні походи були визнані видом туризму. У 1940 році було запроваджено звання інструктора з самодіяльного туризму, включаючи пішохідний, лижний, водний, велосипедний, автомобільний та мототуризм [16].

У 1945 році було прийнято рішення про відновлення роботи у секторі туризму та екскурсій. Невдовзі після цього, у 1946 році, Центральний туристично-екскурсійний уряд (ЦТЕУ) розпочав будівництво нових туристичних об'єктів, зводження екскурсійних баз та організацію подорожей. Для сприяння розвитку дитячого туризму у 1954 році був введений значок «Юний турист» для піонерів 5–7 класів.

У 1954 році школярі-туристи вперше зібралися на озері Цургояк, що спричинило об'єднання різних самодіяльних походів у постійну експедицію школярів.

У 1958 році було створено Бюро міжнародного молодіжного туризму під назвою «Супутник». У 1959 році в Києві та інших містах України почали діяти перші місцеві відділення. Основним завданням «Супутника» було розширення міжнародних зв'язків та створення міжнародних таборів відпочинку.

До кінця 1960-х років молодіжні та дитячі табори відпочинку, туристичні та краєзнавчі експедиції стали основними напрямками діяльності дитячого та молодіжного туризму. У цей період розширюється географія дитячого туризму. Також були закладені основи для подальшого розвитку міжнародного молодіжного туризму [16].

У 1970 році структура дитячого туризму пройшла реорганізацію, при якій республіканські, крайові та обласні бюро дитячого туризму були об'єднані в Центральну дитячу екскурсійно-туристичну станцію (ЦДЕТС) та підпорядковані Міністерству освіти. На місцевому рівні дитячі бюро продовжили співпрацювати та координувати туристичну діяльність Станцій юних туристів, Палаців і Будинків піонерів, а також спортивних секцій.

У 1971 році було прийнято рішення про проведення всесоюзних турів для піонерів і комсомольців з метою відвідування історичних місць радянської революції, війни та праці. Організацією екскурсійних поїздок школярів займається Бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник». Програми турів включають в себе відвідування музеїв, театрів, огляд визначних пам'яток та знайомство з досягненнями народного господарства Радянського Союзу.

До 1984 року «Супутник» налагодив співпрацю з 88 країнами, відправивши за кордон у рамках молодіжних обмінів 670 тисяч учнів. Також були розроблені спеціальні рейси «Поїздів Дружби» до Чехословаччини та Угорщини.

На третьому етапі, під час процесу набуття Україною незалежності та впровадження економічних реформ, державна підтримка туристичних установ та заходів була зменшена до мінімуму. Навіть у сучасний час дитячий відпочинок залишається популярним у Херсонській, Миколаївській, Одеській, Закарпатській та Полтавській областях.

З метою розвитку дитячого туризму, сприяння теоретичним та методологічним дослідженням та узагальненню набутого досвіду, у багатьох

регіонах України були створені спеціалізовані центри розвитку дитячого та юнацького туризму при місцевих адміністраціях.

У Чернівецькій області прикладом успішного центру дитячого та юнацького туризму є Глибоцький центр дитячо-юнацького молодіжного туризму та екскурсій. На Волині діє низка оздоровчих таборів, включаючи дитячий позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Ровесник», що був заснований у 1993 році та займає площу 4,91 гектара.

Поступово об'єднуючись, діти сприяють розвитку культури держави, виражаючи її через прислів'я, вірші, речівки, девізи, пісні, легенди, казки і малюнки. Вони постійно творять, дбають про своє фізичне здоров'я, поповнюють свій духовний багаж, навчаються робити добрі справи та цінують чесність, благородство і відповідальність [1].

Саме тому, нині науковці класифікують дитячий туризм за наступними класифікаційними ознаками:

- за географічною ознакою;
- в залежності від способів і цілей;
- в залежності від засобів пересування [40, с. 219].

Наприклад, за регіональною ознакою молодіжний відпочинок може бути внутрішнім – у межах регіону, міста чи країни – або міжнародним – наприклад, за кордоном, але міжнародний туризм не є популярним серед дітей.

Для класифікації дитячого туризму науковці виділяють такі форми відпочинку, залежно від їхніх цілей, завдань та тематичних напрямків:

- дитячий оздоровчий туризм (відвідування медичних процедур і заходів, а також відпочинок у санаторіях. Такі поїздки часто рекомендуються за медичними показаннями. Наприклад, лікарі виписують путівки в санаторії, де є грязелікування при викривленнях постави);

- дитячий спортивний туризм – вид відпочинку, де діти беруть участь у командних змаганнях, футбольних матчах та інших видах спорту. Сюди також входить дослідження печер і скелелазіння;
- екскурсійні подорожі (відвідування музеїв, історичних місць та пам'яток, найкраще з супроводом гіда, який має знання про історію, цікаві факти та захоплюючі події);
- дитячий освітній туризм (подібний до пізнавального відпочинку, акцентуючи увагу на поїздках, під час яких діти навчаються новому та отримують досвід. Наприклад, відвідування музею іграшок, де вони можуть випробувати свої навички в гончарстві);
- дитячий культурно-пізнавальний туризм – відвідування виставок, об'єктів культурної спадщини, літературних заходів тощо. Цей тип відпочинку відповідає дітям старшого віку, таким як підлітки та молодь;
- дитячі екскурсії – прогулянки на природі та по місту, використовуючи різноманітні транспортні засоби, такі як лижі, велосипеди, коні або піші прогулянки. Екологічний туризм для дітей включає екскурсії до лук, полів та лісів, де вони мають змогу дослідити різноманіття рослинного та тваринного світу;
- водний туризм для дітей – це подорожі на море або річку, а також купання. Популярні місця для водного туризму включають Канів, Дніпро та Запоріжжя. Активний дитячий відпочинок підходить для молодших дітей, де можуть бути включені спорт, екскурсії та безліч ігор на свіжому повітрі;
- дитячий сімейний туризм – це чудова можливість для батьків та підлітків знайти відпочинок разом. Курорти обираються так, щоб діти мали багато занять, а дорослі могли знайти інтересні розваги для себе [40].

Отже, у сучасному світі дитячий туризм є важливим чинником оздоровлення та навчання дітей, сприяючи їхній соціальній адаптації та професійній орієнтації. Різноманітні визначення цього поняття свідчать про його багатогранність та

важливість як для особистісного розвитку, так і для культурного формування нації.

1.2. Методологія аналізу організації дитячого туризму

Дитячий туризм є активно розвиваючою галуззю, яка вимагає детального аналізу для ефективного керівництва та прийняття обґрунтованих рішень. Методологія аналізу організації дитячого туризму повинна базуватися на комплексному підході, що охоплює економічні, соціальні, педагогічні та інші аспекти.

Для аналізу організації дитячого туризму можна застосовувати різні методи дослідження, такі як:

Формулювання цілей та завдань. Цей етап передбачає уточнення того, що потрібно досягти через аналіз (наприклад, поліпшення якості послуг для дітей, залучення нових аудиторій, збільшення прибутку і т. д.). Завдання мають бути конкретними, вимірюваними і відповідати загальній стратегії розвитку дитячого туризму. Також важливо визначити ключові показники успіху (KPIs), які допоможуть оцінити досягнення поставлених цілей. Це можуть бути, наприклад, показники задоволеності клієнтів, приріст нових клієнтів, обсяги продажів і т. д.

Рекреаційно-туристські ресурси означають об'єкти та явища природного, природно-антропогенного і соціального походження, які використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності та формування рекреаційних районів (центрів). Вони також включають сукупність природних, природно-технічних, соціально-економічних комплексів та їх елементів, які сприяють відновленню та розвитку фізичних і духовних сил дитини, її працездатності. Ці ресурси використовуються для прямого і опосередкованого споживання, а також для надання рекреаційно-

туристських і курортно-лікувальних послуг у межах сучасних рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостей.

Вивчення аудиторії. Другим кроком є детальний аналіз цільової аудиторії дитячого туризму. Він включає вивчення характеристик дітей (вік, інтереси, особливості), їх батьків (соціальний статус, уподобання, фінансові можливості) та інших факторів, які можуть впливати на їх вибір туристичних послуг. Додатково, важливо дослідити поведінку цільової аудиторії відносно подібних послуг, щоб зрозуміти їх очікування, вимоги та пріоритети. Цей аналіз допоможе налаштувати послуги та програми дитячого туризму так, щоб вони відповідали потребам цільової аудиторії.

Під час вивчення природно-антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів (РТР), які включають природні та антропогенні об'єкти, використовані у туристсько-рекреаційній діяльності (наприклад, природні та біосферні заповідники, національні природні парки, заказники, ботанічні сади, зоологічні, дендрологічні, регіональні ландшафтні парки і т. д.), проводилось оцінювання наявності цих об'єктів у регіонах за допомогою природно-заповідного фонду.

Наступним етапом є оцінка конкурентного середовища в сфері дитячого туризму. Це включає ідентифікацію та докладний аналіз інших організацій, які надають подібні послуги. Важливо врахувати їх переваги, недоліки, цінову політику, популярність серед клієнтів, маркетингові стратегії та інші аспекти. На основі цього аналізу можна визначити власні конкурентні переваги і слабкі сторони, а також знайти можливості для покращення та розвитку у своєму сегменті ринку дитячого туризму.

Оцінка ресурсів передбачає оцінку доступних ресурсів для організації дитячого туризму. Це включає фінансові ресурси (бюджет), людські ресурси (компетенції та кваліфікація персоналу), матеріальні ресурси (обладнання, місця проведення програм і т. д.). Після проведення цієї оцінки можна визначити, чи

достатньо наявних ресурсів для досягнення поставлених цілей та завдань, а також виявити потребу у додаткових ресурсах.

Вивчення законодавства: Включає права дітей та їх батьків, правила безпеки, медичні вимоги, ліцензію та сертифікацію послуг, стандарти якості тощо. Розуміння цих аспектів дозволяє уникнути правових проблем та забезпечити відповідність законодавству у сфері дитячого туризму.

Аналіз ризиків та можливостей. Аналіз ризиків та можливостей дитячого туризму. Це включає ідентифікацію можливих ризиків (наприклад, втрата безпеки дітей, фінансові ризики, низька популярність програм тощо) та визначення способів їх управління. Також важливо виявити можливості для розвитку та покращення дитячого туризму (нові ринки, інновації у програмах та послугах тощо) і впровадження стратегій для їх використання.

Розробка стратегії розвитку дитячого туризму включає аналіз результатів проведеного дослідження та врахування поставлених цілей і завдань. Цей процес включає в себе вибір оптимальної стратегії (наприклад, зосередження на покращенні якості, розширення асортименту послуг, відкриття нових ринків тощо) і розробку ефективних планів дій для реалізації обраної стратегії.

Моніторинг і оцінка ефективності дій є наступним етапом у покращенні дитячого туризму. Цей процес включає систематичний аналіз ключових показників успіху, оцінку досягнення цілей, а також вивчення реакції цільової аудиторії. На основі цих результатів розробляються корективи для стратегії з метою її удосконалення та забезпечення стабільного розвитку дитячого туризму [27].

Методологія дослідження організації дитячого туризму є ключовим інструментом для прогресу у цій галузі. Через глибокий та об'єктивний аналіз стають видимими проблеми та можливості для розвитку дитячого туризму, що дозволяє розробляти ефективні управлінські рішення та сприяє створенню безпечних та комфортних умов для відпочинку дітей.

1.3. Методи організації дитячого туризму

Дитячий туризм – один з найпопулярніших напрямків туризму, орієнтований на відпочинок і розвиток дітей. Цей вид туризму має свої особливості та вимоги, які слід враховувати при організації та проведенні дитячих таборів, екскурсій та інших подібних заходів.

Вагоме значення в організації туризму дітей відіграє безпека. Вибір страхової компанії повинен бути добре обґрунтованим і перевіреном. Інші аспекти безпеки включають в себе вибір місця прийому мандрівників з іншого боку, компанії, що відповідає за транспорт, керівника групи, гіда, наявність медичних послуг у місці перебування дитини, охоронців на місці, постійний контакт між відповідальною особою та дитиною, постійний контакт між батьками та менеджером/супервайзером, місце харчування та спеціалізацію в дитячому туризмі [12, с 103].

Тому, при наданні послуг з тимчасового проживання дітей, рекомендується враховувати такі вимоги та додаткові рекомендації:

- готелі та інші місця розміщення, які використовуються для проживання неповнолітніх туристів, повинні відповідати будівельним, гігієнічним, санітарно-епідеміологічним нормам та правилам пожежної безпеки;
- рекомендується мати окремі спальні приміщення та санітарні кімнати загального користування для хлопчиків та дівчат (юнаків та дівчат), незалежно від їх вікових груп;
- при розміщенні одночасно дорослих і неповнолітніх туристів у готелях, мотелях, будинках відпочинку та інших місцях розміщення рекомендується розглядати їхнє роздільне розміщення. Якщо це можливо, вони можуть бути розміщені на окремих поверхах або окремих крилах будівлі;

– варто передбачати надання додаткових послуг для неповнолітніх туристів, таких як харчування, прання, прасування та невеликий ремонт одягу і взуття [26, с. 44].

У дитячому туризмі досвід туроператора має вирішальне значення і значною мірою впливає на професіоналізм організації. Менеджери напряму повинні мати великий досвід і напрацьовані зв'язки з готелями, таборами, партнерами, гідями та керівниками груп. Це єдиний спосіб забезпечити безпечні та професійні групові подорожі для дітей. Імідж туроператора або агентства також відіграє важливу роль. Батьки часто перевіряють інформацію з вуст в уста, рейтинги в Інтернеті та думки людей, перш ніж обрати ту чи іншу компанію.

Одним із ключових аспектів у взаємодії з дітьми є довіра батьків. Якщо батьки вірять у здатність своїх дітей самостійно подорожувати, вони уважно вибирають туристичну компанію, якій можна довірити свою дитину. Вони консультуються з друзями та розпитують знайомих, щоб зробити вірний вибір. Зазвичай батьки звертаються до туристичного агента, орієнтуючись на рекомендації. Відпочинок на морі традиційно користується великою популярністю. При першій подорожі дитину часто відправляють у місце, яке знаходиться ближче до дому. Однак, вибір місця для відпочинку в Україні чи за кордоном мало впливає на вартість подорожі. Основна відмінність полягає у рівні сервісу, який за кордоном значно вищий, ніж у нашій країні [12, с. 107].

Під час подорожей, екскурсій у спеціалізованих організаціях та закладах відпочинку та оздоровлення, послуги громадського харчування повинні надаватися відповідно до правил, що стосуються комунального харчування.

Екскурсійні послуги для молодих туристів повинні бути організовані з урахуванням їх віку та фізичних можливостей. Екскурсія - це сервіс, який задовольняє їхні пізнавальні потреби, включаючи відвідування та огляд різноманітних історичних, природних, культурних або виробничих об'єктів під

керівництвом екскурсовода, гіда або гіда-перекладача. Зазвичай такі екскурсії тривають до 24 годин і не включають ночівлю [23, с. 345].

Психічний розвиток дітей молодшого шкільного віку суттєво впливає на навчання. Під час навчання відбувається розвиток їх пізнавальних та інтелектуальних здібностей, а також формується система сприйняття навколишнього світу. Це означає, що туристична програма для дітей повинна містити елементи навчання, особливо якщо вони подаються у формі цікавої гри. Діти проявляють великий інтерес до такого способу навчання.

Також важливо враховувати інтереси та потреби дітей при плануванні розважальних та освітніх заходів. Сприяти формуванню дружніх стосунків та командного духу серед учасників можна за допомогою різноманітних командних ігор та спільних завдань. Надати можливість дітям самостійно досліджувати навколишній світ, сприяти їхньому самовираженню та розвитку творчих здібностей [23, с 119].

Під час створення програми відпочинку важливо мати на увазі, що діти особливо схильні до ігрової діяльності. Гра захоплює їхній розум, забезпечуючи постійний потік емоцій і нових відчуттів. Вона також допомагає їм адаптуватися до різноманітних ситуацій, навіть якщо це одноманітна або спеціалізована діяльність. Ігри мають універсальний характер і приваблюють людей будь-якого віку та соціального статусу, але у дітей цікавість до них особливо виражена. При плануванні подорожей варто усвідомити, що вольові здібності молодших школярів ще не на високому рівні, тому важливо організовувати події, які вимагають меншого фізичного навантаження та тривалості.

Фізичні активності мають бути природними. Подорожі повинні акцентувати увагу на емоційному розвитку дитини, сприяючи збагаченню її вражень та емоційного досвіду.

При роботі з молодими екскурсантами також слід враховувати доступність інформаційного матеріалу. Складний екскурсійний матеріал може спричинити

перенапруження, втому та втрату інтересу у школярів, що може негативно позначитися на їхньому враженні та розумінні предмета екскурсії. Тому важливо використовувати різноманітні форми екскурсій, такі як інтерактивні ігри, рольові ігри, малювання, використання відео та аудіоматеріалів, а також прості та зрозумілі пояснення при роботі з дітьми. Це допоможе зробити екскурсію більш цікавою, зрозумілою та захоплюючою для дітей. Крім того, важливо враховувати індивідуальні особливості та інтереси кожної дитини, а також створювати атмосферу взаємодії та співпраці, щоб залучити дітей до процесу вивчення та сприяти їхньому активному участю.

Отже, для організації дитячого туризму потрібен комплексний підхід, який враховує особливості цільової аудиторії, з метою забезпечення безпеки та здоров'я дітей під час подорожей. Це охоплює вибір туроператора, організацію трансферу, наявність медичної допомоги та зв'язку з батьками. Застосування відповідних стандартів та рекомендацій щодо обладнання готелів, роздільного розміщення дітей та дорослих, а також організація вчених ігор та розвиваючих заходів допомагає забезпечити безпеку та комфорт учасників подорожі.

Крім того, залучення кваліфікованих керівників і педагогів, які мають досвід роботи з дітьми, сприяє успішному проведенню та розвитку дитячих туристичних заходів. Такий підхід допомагає забезпечити якісний відпочинок та позитивний розвиток молодого покоління.

Розділ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «CORAL TRAVEL»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Coral Travel»

Компанія «Coral Travel» почала свою діяльність в Україні у 2008 році і на даний момент є одним з провідних гравців у сфері туристичного бізнесу країни. У всіх основних країнах, де вона реалізує туристичні пакети, «Coral Travel» співпрацює з компанією Odeon Tours, що входить до міжнародної групи OTI Holding. Ця співпраця дозволяє «Coral Travel» бути одним з найбільших туроператорів і мати розгалужену мережу представництв [30].

Повна назва юридичної особи - Товариство з обмеженою відповідальністю «Coral Travel».

Скорочена назва – ТОВ «Coral Travel».

Фірмовий логотип компанії подано в (Додатку Г).

Згідно з класифікатором, основним видом діяльності компанії є 79.12 - організація туристичних турів.

Послуги, які надає компанія, включають міжнародний туризм, внутрішній туризм, продаж авіаквитків, чартерні рейси, оформлення віз та страхування.

Код ЄДРПОУ компанії - 35649894.

Ліцензія під номером АЕ 272768.

Компанію було зареєстровано 30 січня 2008 року, їй вже 16 років і 3 місяці.

Уповноваженою особою є Тетяна Петрівна Прокопенко.

Статутний капітал компанії становить 1 000 000,00 гривень.

Організаційно-правова форма - товариство з обмеженою відповідальністю.

Компанія є недержавною власністю.

Адреса офісу в Києві: 01601, вул. Бульварно-Кудрявська (Воровського), 24, БЦ «Renaissance».

Телефон для зв'язку: (044) 495 82 82; факс: (044) 495 82 83 [31].

Мережа «Coral Travel» складається з незалежних турагентств, кожне з яких функціонує як самостійна юридична особа, але працює під спільним міжнародним брендом. Ця мережа застосовує єдину глобальну маркетингову стратегію, використовуючи передові технології, такі як єдина цінова політика, маркетингові інструменти, стратегії реклами та просування туристичних продуктів на ринку, а також однаковий стандарт у справах та рекламі.

«Coral Travel» пропонує найкращі курорти та готелі у 28 країнах світу, включаючи Туреччину, Іспанію, Грецію, Єгипет, Таїланд, Туніс, Марокко, Ізраїль, Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ), Андорру, Австрію, Китай, Кубу, Індію, Маврикій, Танзанію, Домініканську Республіку, Індонезію, Мальдіви, В'єтнам, Сейшелі, Шрі-Ланку, Сінгапур, Мексику, Камбоджу, Йорданію та Україну [31].

Продовжуючи розширювати свій спектр послуг, туроператор активно працює над відкриттям нових напрямків. Він організовує як групові, так і індивідуальні тури FIT, використовуючи власні чартерні програми та регулярні рейси. Крім того, розвивається в напрямках інцентивного, конгресного, спортивного та інших видів туризму, а також активно займається онлайн-продажем авіаквитків.

Компанія співпрацює з компанією Odeon Tours для реалізації свого турпродукту і має міжнародний сертифікат ISO 9001:2000 від BVQI за якість управління.

Велика увага в компанії приділяється системі управління якістю та управлінню людськими ресурсами. Бренд «Coral Travel» позиціонується як марка надійності і якості на українському ринку, що ставить особливу відповідальність перед діяльністю компанії та стимулює подальший розвиток і удосконалення.

Місія компанії «Coral Travel» полягає в сприянні створенню цивілізованого туристичного ринку, де відносини між клієнтом, агентом і оператором

ґрунтуються на взаємній довірі і повазі. Кінцева мета діяльності компанії – забезпечити якісний відпочинок, доступний для всіх українців [44].

Головним завданням компанії є подальше підвищення ефективності та конкурентоспроможності на ринку, що включає в себе цілеспрямовані заходи в чотирьох напрямках:

- управління очікуваннями ринку шляхом прийняття ефективних заходів для зміцнення лояльності до продукту та підвищення впізнаваності бренду «Coral Travel»;

- підвищення ефективності діяльності компанії через збільшення обсягів продажів і розширення туристичного асортименту, постійний моніторинг ринкової ситуації і швидке коригування стратегій;

- покращення якості управління компанією за рахунок ефективного планування та точних прогнозів діяльності;

- дотримання найвищих міжнародних стандартів і впроваджувати інноваційні туристичні технології, без яких неможливе подальше розвиток [31].

Головні переваги туристичного оператора «Coral Travel» включають:

- систематичний моніторинг туристичного ринку та його постійне удосконалення;

- постійне підвищення якості обслуговування та розвиток додаткових напрямків, а також розширення асортименту послуг [31].

Структура управління компанії «Coral Travel» має лінійно-функціональний характер і детально представлена на рисунку 2.2.

Рис. 2.2 Організаційна структура ТОВ «Coral Travel»

Джерело: [31]

Дана лінійно-організаційна структура підприємства забезпечує швидку реакцію на зміни зовнішнього середовища завдяки простоті побудови, чіткому визначенню завдань, компетенцій і відповідальності, наявності єдиного керівника, одного каналу комунікації, а також оперативності та точності виконання завдань.

Перевагами такої організаційної структури управління є встановлення простих і чітких комунікаційних зв'язків, єдність і ясність керування,

узгодженість дій виконавців, оперативність у прийнятті рішень, а також особиста відповідальність керівника за кінцеві результати діяльності.

Гнучка політика компанії ТОВ «Coral Travel» дозволяє їй ефективно адаптуватися до змін на ринку та вимог клієнтів. Завдяки цьому компанія може оперативно реагувати на нові тренди та коригувати свої стратегії відповідно до потреб споживачів. Наприклад, у відповідь на зростаючий інтерес до екологічного туризму, компанія швидко розробляє та впроваджує екотуристичні пакети для своїх клієнтів.

Корпоративна етика компанії базується на поєднанні командного підходу до виконання завдань з професіоналізмом і творчою ініціативою кожного працівника, а також на обов'язковій порядності та відповідальності перед усіма учасниками бізнесу та клієнтами.

Компанія «Coral Travel» відома своїм привабливим підходом до залучення талановитих і активних фахівців, які прагнуть стати частиною її динамічної команди професіоналів. Ця стратегія забезпечує постійний потік інноваційних ідей та талановитих особистостей, що вносять свіжі погляди та енергію у розвиток бренду.

Високий професіоналізм і творчий підхід кожного співробітника є основою успіху бренду «Coral Travel». Завдяки цій комбінації навичок і креативності, компанія постійно вдосконалює свої послуги, швидко реагуючи на зміни ринку та вимоги клієнтів. Завдяки такому підходу, «Coral Travel» не лише привертає талановитих фахівців, а й створює сприятливе середовище для їхнього особистісного й професійного розвитку, що робить компанію високо конкурентоспроможною на ринку та дозволяє їй зберігати лідерські позиції в галузі туризму [31].

Основними туристичними напрямками ТОВ «Coral Travel» є Туреччина та Греція, де знаходиться найбільша кількість партнерських готелів компанії. Далі за популярністю йдуть Таїланд та Іспанія, які майже не поступаються двом лідерам.

Найменша кількість туристів зазвичай спостерігається в країнах Африки, Азії та Океанії. Винятком є Австрія, яка має середній рівень популярності. У порівнянні з такими менш популярними напрямками, як Болгарія або Ізраїль, Австрія виділяється відсутністю виходу до моря і відносно високими цінами.

Для нових екзотичних турів компанія застосовує стратегію «зняття вершків» (високих цін), що передбачає початковий продаж нових туристичних продуктів за високими цінами. Щодо традиційних туристичних послуг, туроператор «Корал Тревел» встановлює ціни вище середніх завдяки співпраці з надійними постачальниками авіаційних та готельних послуг, що забезпечує компанії репутацію надійного партнера.

Загалом, ТОВ «Coral Travel» обрало стратегію глибокого проникнення на ринок, що є відмінним підходом для розвитку в сфері туристичних послуг. Ця стратегія дозволяє компанії ефективно розширювати свій ринковий вплив за допомогою інтенсивної реклами та різноманітних форм стимулювання збуту й продажів.

Такий підхід особливо ефективний у випадках, коли компанія вже має відомий туристичний продукт, але потребує збільшення його впливу на ринку та конкурентоздатності. За допомогою цієї стратегії, «Coral Travel» може залучити більше клієнтів і збільшити обсяги продажів, що сприяє подальшому розвитку компанії та утворенню її позицій на ринку. Основним каналом розповсюдження є прямо сам офіс турфірми, де вона здійснює свою торгівельну діяльність. Щодо комунікаційної стратегії ТОВ «Coral Travel», вона використовує метод просування. Турфірма рекламує свої послуги за допомогою друкованої продукції, такої як різноманітні буклети, флаєри, брошури тощо.

Турфірма розміщує рекламні оголошення у газетах та журналах, випускає дисконтні купони та надає знижки постійним клієнтам. Вона також пропонує першим покупцям певних турпродуктів спеціальні умови. Зовнішня реклама включає вивіски біля входу в туристичне агентство, онлайн-рекламу на веб-сайтах

та рекламу на бігових доріжках та відео на телебаченні та радіо. Крім того, турфірма бере участь у різних ярмарках та конференціях в Києві та інших країнах, де вона проводить свою діяльність.

Отже, можемо зробити висновок, що компанія має за мету забезпечити задоволення кожного туриста, який користується послугами ТОВ «Coral Travel». Компанія активно сприяє розвитку туристичного ринку, розуміючи, що успіх її власного розвитку пов'язаний із загальним прогресом у туристичній галузі.

2.2. Аналіз організації дитячого туризму в ТОВ «Coral Travel»

Для оцінки діяльності ТОВ «Coral Travel» необхідно провести аналіз основних економічних показників. Цей аналіз містить усю необхідну інформацію для вдосконалення та впровадження нових трендів і інновацій у організації та проведенні дитячих турів. У таблиці 2.1 наведено аналіз основних показників обсягу наданих послуг.

Таблиця 2.1 Динаміка основних показників обсягу наданих туристичних послуг

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р	Абсолютне відхилення (+/-)	Відносне відхилення (%)
1	2	3	4	5	6
Кількість обслугованих туристів (тис.осіб), у тому числі за видами:	289	305	275	16	5,5
іноземних туристів	36	51	31	15	41,7
туристів, які виїжджали за кордон	188	201	182	13	6,9
туристів, охоплених внутрішнім туризмом	65	53		-12	-18,5
Кількість туро-днів, (тис.днів)	2023	2135	1991	112	5,5
Обсяг туристських послуг без ПДВ (тис.грн.), надані:	202300 0	276994 0	191200 0	746940	36,9

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6
іноземним туристам (тис.грн.)	28800 0	34170 0	27700	53700	18,6
туристам, які виїжджали за кордон України (тис.грн.)	13160 00	21185 40	12050 00	802540	61,0
туристам, охопленим внутрішнім туризмом (тис.грн.)	41900 0	30970 0	30800 0	-109300	-26,1
Середньооблікова кількість осіб	32	31,5	21	-0,5	-1,6

Сформовано автором на основі: Джерело: [43]

На основі проведеного аналізу отриманих даних можна зробити висновки щодо обсягів наданих послуг компанією «Coral Travel» в Україні. Видно, що у 2022 році компанія обслужила на 16 тисяч осіб більше, ніж у попередньому році, незважаючи на складну ситуацію з карантинном у другій половині 2024 року.

Також з таблиці можна спостерігати логічний результат щодо показника виїздного туризму, оскільки багато країн закривали свої кордони, що значно ускладнювало життя активним туристам. Але, коли у 2024 році обмежень стало менше, кількість внутрішніх та виїзних туристів майже однаково змінилася.

Після того, як з'явилася можливість, 12 тисяч внутрішніх туристів відправилися за кордон. Звичайно, період дистанційної роботи не пройшов безслідно, що призвело до невеликого зменшення кількості працівників. Проте, загалом, тодішня ситуація не сильно позначилася на обсягу наданих послуг, що можна вважати успіхом. Щодо руху трудових ресурсів, докладнішу інформацію можна знайти в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 Рух трудових ресурсів на ТОВ «Coral Travel»

Показник	Роки			Абсолютне відхилення (+-)	Відносне відхилення (%)
	2022	2023	2024		
Облікова чисельність на початок звітного періоду, осіб	31	22	20	2	6,45
Прийнято працівників, осіб	8	4	7	-4	-50,00
Вибуло працівників, всього, осіб: зокрема:	6	7	5	1	16,67
– внаслідок скорочення штатів	4	3	3	-1	-25,00
– за власним бажанням, звільнено за прогули та інші порушення трудової дисципліни	2	4	1	2	100,00
Облікова чисельність працівників на кінець звітного періоду, осіб	33	30	22	-3	9,09
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	32	31,5	21	-0,5	-1,56
Коефіцієнт обігу з прийому	0,25	0,13	0,14	-0,12	-48
Коефіцієнт обігу з вибуття	0,19	0,22	0,18	0,03	15,79

Джерело: [43]

Аналізуючи дані, можна побачити, що рух трудових ресурсів в компанії досить стабільний: немає значного дисбалансу у жодній з позицій, проте в 2024 році кількість працівників, які покинули компанію, перевищила кількість нових найманих. Ймовірно, причиною цього були карантинні обмеження та важкість дистанційної роботи, особливо для новачків у сфері туризму та загалом для тих, хто тільки почав працювати дистанційно. Проте управління персоналом у компанії вражає приємністю: корпоративна етика ґрунтується на командному підході до виконання завдань, сполученому з професіоналізмом і творчою ініціативою кожного працівника.

При аналізі абсолютних фінансових показників підприємства важливо відзначити, що протягом 2022-2024 років прибутковість ТОВ «Coral Travel» то зростала, то зменшувалася, так само як і інші показники його діяльності. Це було обумовлено нестабільною ситуацією на ринку. Наприклад, у 2023 році собівартість реалізованих послуг зросла на 14,5% порівняно з 2022 роком і на 10,2% у 2024 році в порівнянні з 2023 роком, що призвело до зменшення чистого прибутку на 23,4% у 2024 році в порівнянні з попереднім (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 Основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Coral Travel» в 2021-2024 рр.

Показники (тис. грн.)	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відносне відхилення, %	
				2023/2022	2024/2023
Чистий дохід від реалізації	208746	246644	176981	118,2	71,8
Собівартість реаліз. продукції	88159	100952	111265	114,5	110,2
Грошові кошти, тис. грн	80178	61929	54920	77,2	88,7
Запаси, тис. грн	748	718	705	96,0	98,2
Товари, тис. грн	186	180	114	96,8	63,3
Чистий фінансовий результат прибуток	13187	18252	4277	138,4	76,6

На рисунку 2.3 можна оглянути основні показники господарської діяльності підприємства за 2022-2024 роки у динаміці.

Рис. 2.3 Основні показники господарської діяльності ТОВ «Coral Travel» за 2022-2024 роки. Джерело: [43]

Для отримання більш детальної оцінки фінансового стану підприємства можна скористатися аналізом фінансових коефіцієнтів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 Показники фінансової стійкості та фінансової незалежності туристичної фірми «Coral Travel»

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення (+,-)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	208746	196981	19735	-11765
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	88159	101265	77048	13106
Адміністративні витрати, тис.грн	60017	86992	50006	26975
Витрати на збут, тис.грн	64630	87217	53520	22587
Рентабельність продажів, %	1,94	0,53	0,83	-1,41
Рентабельність витрат, %	1,9	0,54	0,8	-1,36
Рентабельність діяльності	7,4	2,4	6,3	-5,0

Джерело: [43]

Проведений аналіз фінансових результатів ТОВ «Coral Travel» вказує на тенденцію зростання витрат, що відбувається внаслідок підвищення цін та доходу. У зв'язку з нестабільною ситуацією на ринку, темпи зростання витрат перевищують темпи збільшення доходів, що призводить до зменшення прибутку підприємства.

2.3. Оцінка стану організації дитячого туризму а ТОВ «Coral Travel»

Дитячий відпочинок в Україні має свої особливості порівняно з відпочинком дорослих. Тури складаються таким чином, щоб подорож була цікавою як для школярів, так і для дорослих. Діти менше цікавляться екскурсіями, що заповнені

датами та складними історичними фактами. Проте вони захоплюються активними походами та можливістю взаємодіяти з навколишнім, вільно доторкаючись до різноманітних речей та граючи.

Компанія «Coral Travel» проявляє особливу увагу до потреб та інтересів маленьких туристів, враховуючи їхні вікові особливості та потреби. Широкий спектр розважальних заходів, активностей та розваг, що пропонуються дітям у рамках туристичних програм компанії, свідчить про це. Ці заходи не лише забезпечують дітей розвагами, а й сприяють їхньому розвитку, враховуючи цікаві та освітні аспекти.

Зокрема, на веб-сайті компанії доступна інформація про те, що компанія «Coral Travel» пропонує дітям можливість відпочинку у двох літніх дитячих таборах в Україні:

- дитячому лагері «Еурокамп» (Карпати, Чернівецька область, с. Мигово) [38];
- дитячому таборі Артек Буковель «Лісовий» (Буковель, Івано-Франківська область) [3].

Розглянемо детальніше особливості кожного літнього табору.

Варто відзначити, що дитячий лагерь ««Еурокамп» у Карпатах відзначається своєю комфортністю, затишком і високим рівнем безпеки. Завдяки усталеним традиціям та насиченій програмі, діти не лише відпочивають, але і активно розвиваються. Тепла, сімейна атмосфера створює надійне та сприйнятливий середовище, де кожен має можливість відчувати себе як вдома.

Ретельно підібрані розвивальні та розважальні активності допомагають дітям не лише провести час весело, але і здобути нові знання, навички та дружні стосунки. Лагерь «Еурокамп» відомий своєю відмінною репутацією та задоволеними клієнтами, що підтверджує його високу якість та успішну роботу в сфері дитячого відпочинку [38].

Фірмовий логотип дитячого табору подано в (Додатку Д).

Компанія «Coral Travel» зазначає, що програми літнього відпочинку у дитячому літньому таборі ««Еуроcamp» включає [38]:

8:00 – підйом, ранкові гігієнічні процедури;

8:45 – ранковий фітнес;

9:00 – сніданок;

9:30-11:30 – англійські розмовні клуби, швидко читання, рукоділля;

11:30-13:30 – купання в басейні, екскурсії, прогулянки в горах, активні ігри, квести на подвір'ї;

14:00 – обід;

14:30-16:30 – вільний час;

16:00-17:00 – купання в басейні;

17:00-19:00 – загально табірні, загонні ігри, квести, прогулянки, пікніки, спа по-карпатськи, спортивні ігри, майстер класи, підготовки до виступів;

19:00-19:30 – вечеря;

20:00-22:00 – вечірній захід + дискотека;

22:00-22:30 – вечірня свічка;

22:30 – гігієнічні процедури;

23:00 – відбій.

Дитячий табір пригод та розваг «Лісовий» є оздоровчим закладом, що спрямований на задоволення потреб індивідуального розвитку кожної дитини. Розрахований на дітей віком від 7 до 17 років під час шкільних канікул, він створює умови для повноцінного відпочинку, оздоровлення та змістовного дозвілля. Мета цього закладу – реалізація права кожної дитини на щасливе і активне дитинство.

У таборі «Лісовий» діти мають можливість зануритися у природне середовище, сприяючи фізичному та емоційному здоров'ю. Він пропонує різноманітні заходи, спрямовані на розвиток та самовираження, такі як спортивні

ігри, творчі майстер-класи, екскурсії, театральні постановки та інші цікаві заходи [37].

Комплекс розташований у гірській місцевості, оточений змішаними та хвойними лісами. На території комплексу розташоване озеро, де відпочиваючі можуть купатися, кататися на водних велосипедах та ловити рибу. Крім цього, у дитячому таборі «Лісовий» є:

- 3 актові зали для проведення занять, майстер-класів, ігор тощо;
- 3 житлові корпуси;
- бібліотека та читальний зал;
- відкритий танцмайданчик;
- дитячий майданчик;
- зручна інфраструктура, досвідчений персонал, екологічно чисте місце розташування, відмінні умови проживання дітей, якісне харчування та захоплююча, розвиваюча програма табору;
- кінозал на 200 місць;
- павільйон з тенісними столами;
- пляж;
- сучасна їдальня на 300 осіб;
- туркабінет;
- футбольний, волейбольний та баскетбольний майданчики;
- човнова станція [37].

Фірмовий логотип дитячого табору «Лісовий» подано в (Додатку Е).

Літній табір розташований на закритій території і забезпечується цілодобовою охороною. Досвідчені інструктори та ігротехніки організують розважальну, спортивну та туристичну програму. Кожному учаснику надається страховий поліс.

Щодо відпочинку дітей за межами України, компанія не має окремих турів, спрямованих саме на них. Проте, вона пропонує цікаві сімейні тури, які включають в себе послуги дитячих клубів Sun Family Club [31].

Важливо відзначити, що концепція Sun Family Club була розроблена компанією Coral Travel для активного та розважального відпочинку сімей з дітьми на найпопулярніших курортах.

У дорослих гостей Sun Family Club завжди є вибір – провести спекотні дні довгоочікуваної відпустки, беручи участь в розвиваючих розвагах разом з дітьми, або, довіривши юних гостей професійним педагогам, відпочити від сімейних турбот на сонячному пляжі.

Sun Family Club ретельно враховує всі важливі аспекти: якість готелю та харчування, безпеку дітей, можливість розваг для дітей різного віку, а також розвивальні та навчальні програми, що організуються досвідченими українськими педагогами, та багато іншого [31].

Головною метою Sun Family Club є зробити сімейний відпочинок не лише максимально комфортним, але й запам'ятовувочим, наповненим незабутніми враженнями від кожного дня.

Концепція Sun Family Club реалізується двома професійними командами, які працюють у тандемі, доповнюючи одна одну. Висококваліфіковані психологи та методисти розробляють програми розвиваючого відпочинку для дітей, а педагоги здійснюють їх впровадження у готелях Sun Family Club.

В штаті Sun Family Club працює понад 350 педагогів, включаючи фахівців з України, які пройшли ретельний відбір і професійну підготовку. Кожен з них має педагогічну освіту і великий досвід роботи з дітьми, пройшовши повний курс внутрішньокорпоративного навчання. Вони вміють проводити заходи як українською, так і англійською мовами, володіють хореографією міні-диско та музичної гімнастики, а також знають різноманітні спортивні ігри та організують змагання [31].

Sun Family Club від «Coral Travel» пропонує батьками три програми, які розподілені за віковими категоріями.

Так, клуб «Малютка Сонечко» (для готелів по концепції Sun Family Club Ultra) створений для дітей віком від 2 до 4 років, де батьки можуть (за попереднім записом) щодня залишати дитину в групі на дві години під наглядом кваліфікованого фахівця. Діти грають в навчальні ігри, проводять прості, але цікаві експерименти, виконують вправи на сенсорний розвиток.

У цьому двогодинному занятті діти не лише займаються різними видами гімнастики, але й розвивають свою творчість та моторику через різноманітні художні та конструктивні активності. Під керівництвом педагога з раннього розвитку вони мають можливість не лише розвивати фізичні навички, але й експериментувати з матеріалами та формувати свою уяву через ліплення, малювання та конструювання (Додаток Є).

Ці різнобічні заняття сприяють гармонійному розвитку дітей, стимулюють їх творчий потенціал та сприяють формуванню комплексного сприйняття навколишнього світу.

Клуб «Пустотливі Сонечки» – це ідеальне місце для дітей віком від 4 до 12 років, де вони можуть насолоджуватися різноманітними видами розваг і активностей (Додаток Ж). Під час відпочинку в клубі надається широкий спектр розвивальних та розважальних заходів, що включають рухливі ігри, цікаві експерименти, настільні ігри, міні-диско, спортивні турніри і змагання.

Взагалі, концепція Sun Family Club уважно розглядає всі аспекти організації приємного відпочинку, включаючи проживання та харчування, розваги та екскурсії, що гарантує дорослим, що їх відпустка пройде на вищому рівні.

Творці концепції Sun Family Club визначають 10 ключових аспектів, які забезпечать комфортний відпочинок з дітьми та зроблять його незабутнім для дорослих і малюків.

Секрет перший – «готель, що ідеально підходить для всієї родини».

Секрет другий – «ідеальне харчування (смачно та корисно)».

Секрет третій – «турбота про найменших».

Секрет четвертий – «свобода бути разом».

Секрет п'ятий – «розважаючи – розвиваємо».

Секрет шостий – «спільна творчість об'єднує».

Секрет сьомий – «відпустка – час розкриття талантів».

Секрет восьмий – «здорова дитина – щастя сім'ї».

Секрет дев'ятий – «кадри вирішують все».

Секрет десятий – «ідеальна відпустка – з Sun Family Club» [15].

Отже, аналіз стану дитячого туризму показав, що компанія «Корал Тревел» мало уваги приділяє внутрішньому туризму. Вона пропонує лише два туристичних лагери, де діти можуть самостійно відпочити, дізнатися чогось нового і добре провести час. Що ж до організації міжнародних дитячих турів, то туристичне агентство пропонує лише спільні сімейні відпочинки для батьків і дітей. Відпочиваючи у п'ятизіркових готелях батькам пропонується скористатися послугами Sun Family Club – де діти можуть відпочити окремо від батьків під наглядом досвідчених педагогів.

З огляду на вище отримані результати дослідження, можемо зробити висновок, що дитячий туризм на ТОВ «Coral Travel» розвинений недостатньо і потребує суттєвого удосконалення та впровадження нових трендів та інновацій в організації та проведенні дитячих турів.

Розділ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ В ТОВ «CORAL TRAVEL»

Після проведеного аналізу діяльності ТОВ «Coral Travel» у сфері дитячих турів та організації дитячого туризму було виявлено, що цей напрямок туризму потребує значного удосконалення. Для подальшого розвитку цього напрямку на підприємстві, ми пропонуємо докладніше ознайомитися зі сучасними трендами та інноваціями, які використовуються закордонними компаніями.

На думку науковців, процес оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном ґрунтується на системному підході, який враховує різні аспекти їхнього розвитку та виховання, включаючи:

- розвиток фізичних здібностей, включаючи різноманітні види фізичної активності, спортивні ігри та вправи. Такі заняття допомагають дітям зміцнити м'язи, підвищити витривалість та розвинути координацію рухів. Важливою частиною цього є створення безпечного та сприятливого середовища для фізичних занять, а також врахування індивідуальних особливостей кожної дитини;
- розвиток творчих навичок, таких як малювання, музика, театральна майстерність тощо, сприяють розвитку фантазії, уяви та творчого мислення дітей;
- розширення світобачення (вивчення нових культур, традицій, історії та географії інших країн допомагає дітям розширити світогляд та розуміння різноманітності світу);
- розробка та впровадження освітніх програм (вивчення мови, наукові експерименти, інтерактивні уроки тощо), що допомагає дітям не лише відпочити, а й розвиватися та засвоювати нові знання в цікавій та захопливій формі;
- використання різноманітних форм, методів та засобів, що робить процес навчання та розваг більш захопливими та ефективними. Це дозволяє залучити

дітей до навчання та розвитку, а також розвивати їхні соціальні та комунікативні навички [9].

Зокрема у Західній Європі, переважно існують приватні літні табори, що пропонують різноманітні програми та послуги для дітей протягом літніх канікул. Однак, у деяких країнах цього регіону, таких як Німеччина, Франція та Нідерланди, існує розвинена мережа муніципальних таборів. Ці муніципальні табори можуть бути організовані й підтримуватися місцевими урядовими органами або муніципалітетами.

Особливість муніципальних таборів полягає у їхній доступності та відкритості для широкого кола дітей, незалежно від соціального статусу або матеріального забезпечення сімей. Муніципальні табори можуть пропонувати програми за доступними цінами або навіть безкоштовно для сімей з низьким доходом, що робить їх важливим джерелом відпочинку та розвитку для дітей з усіх верств суспільства.

У муніципальних таборах також можуть бути відкриті для дітей з різними потребами, включаючи дітей з інвалідністю або спеціальними потребами. Дані табори можуть мати спеціалізовані програми та фахівців, що працюють з такими дітьми, щоб забезпечити їм безпечне та комфортне середовище для відпочинку та розвитку.

Так, літній табір працює на основі спеціально розробленої програми для дітей або підлітків, яка охоплює літні місяці.

Залежно від програми, можна виділити:

– профільні табори, що спрямовані на певну діяльність або навички, такі як спорт, мистецтво, наука, природа, музика, танці тощо. Профільні табори дозволяють дітям поглибити свої знання та навички у конкретній галузі;

– тематичні табори, що базуються на конкретній темі або ідеї, такі як пригоди, космос, виживання, мультфільми, історія, фантазія тощо. Такі табори

надають дітям можливість досліджувати тему з різних кутів та виконувати відповідні активності;

– християнські табори, які орієнтовані на духовний розвиток дітей та підлітків, включаючи біблійні уроки, молитви, спільнотні заходи та інші релігійні активності. Вони сприяють формуванню духовних цінностей та моральних принципів [9].

Крім того, деякі табори можуть комбінувати ці аспекти, створюючи унікальні програми, які задовольняють різноманітні інтереси та потреби дітей. Наприклад, тематичний табір може мати профільні активності в рамках обраної теми, а також включати релігійні складові для християнського табору.

Важливою складовою будь-якого літнього табору є безпека, врахування індивідуальних потреб та інтересів дітей, а також створення позитивної та підтримуючої атмосфери, де діти можуть відчувати себе комфортно та розвиватися.

Серед найпоширеніших можна виокремити міжнародні лінгвістичні табори. Основною метою участі в них є поглиблене вивчення нової культури та мовного середовища, поєднане з активним відпочинком.

У багатьох країнах Західної Європи вивченню іноземних мов приділяється велика увага в шкільних програмах, що відрізняється від ситуації в Україні. Це обумовлено високим рівнем економічної та культурної інтеграції на Заході, де володіння двома або навіть трьома мовами стає важливою для успішного функціонування в сучасному світі.

Такі табори допомагають дітям розвинути комунікативні навички в іноземній мові, збільшити словниковий запас, поліпшити вимову та граматику, а також набутти впевненості в спілкуванні на іноземній мові. Крім того, вони розширюють культурний горизонт учасників, допомагаючи їм краще розуміти та оцінювати різноманіття світової культури.

Важливо відзначити, що існують табори на різні гаманці туристів. Деякі з них можуть мати престижний і дорогий характер, з розкішними умовами проживання, такими як власні стайні, басейни та інші розваги. Ці заклади можуть бути доступними для дітей з високим соціальним статусом або тих, хто може дозволити собі витратний відпочинок.

Однак існують і табори з більш демократичною вартістю, де ціни на перебування майже не відрізняються від українських таборів. Ці заклади можуть пропонувати скромніші умови проживання, але забезпечувати якісну мовну та культурну програму. Такі табори можуть бути доступними для широкого кола дітей, незалежно від їхнього соціального статусу або доходу їхніх родин.

Однак, незалежно від рівня комфорту та вартості, програма перебування в міжнародних лінгвістичних таборах зазвичай досить продумана до дрібниць, з урахуванням різноманітних активностей, які сприяють розвитку мовних навичок, культурного обміну та соціальної взаємодії. Кожен табір має свою власну програму і профільну спрямованість, що враховує потреби та інтереси учасників [12].

Зокрема, Німеччина відома своєю розгалуженою туристичною інфраструктурою та різноманітністю програм для дітей. У Німеччині існують різноманітні мовні курси та літні табори, спрямовані на вивчення німецької мови для дітей і підлітків з усього світу, де учасники мають можливість не лише вивчати мову, але й поглиблювати своє знайомство з німецькою культурою.

Також під час перебування у літніх таборах дітям пропонуються різноманітні екскурсії до історичних пам'яток, музеїв, замків та інших визначних місць. Діти також мають можливість відвідати багатоцільові культурні заходи, такі як фестивалі, ярмарки, театральні вистави, що допомагають їм краще зрозуміти культурну спадщину Німеччини.

А різноманітні спортивні заходи до яких залучають юних мандрівників сприяють не лише здоров'ю, але й формуванню командного духу та підтримує активний спосіб життя.

Що ж до особливостей організації дитячого туризму в Польщі, то він відзначається своєю різноманітністю та доступністю для дітей з усього світу. Польща також пропонує широкий вибір програм, включаючи мовні курси, екскурсійні маршрути, спортивні змагання та культурні заходи.

Польська природа, з її лісами, гірськими річками та озерами, надає чудові умови для організації пригодницьких та екологічних програм для дітей. Крім того, Польща є безпечною та дружньою країною для дітей, що робить її привабливим напрямком для дитячих туристичних відпусток. Висока якість послуг та професійний підхід організаторів дозволяють забезпечити якісний та незабутній відпочинок для юних мандрівників [7].

Досить цікавим також є досвід США та Великобританії.

Наприклад, у США оздоровчі та відпочинкові процеси включають інтелектуальний, емоційно-вольовий і фізичний розвиток дітей у різних типах літніх таборів: денних, для дітей з розумовими або фізичними вадами, релігійних, скаутських та інших [49].

У релігійних таборах у США діти занурюються в релігійні цінності, беручи участь у відповідних заходах, таких як молитви та уроки, оскільки ці табори побудовані на основі біблейських принципів.

Варто відзначити, що літні дитячі табори в США мають свої відмінності: вони можуть тривати від одного до восьми тижнів і мати гендерні розподіли, де дівчата та хлопці відпочивають окремо. Як приватні заклади, вони не лише створюють безпечні та приємні умови для відпочинку, але і дозволяють дітям здобути новий життєвий досвід у природних середовищах.

Досить цікавим є досвід Великобританії щодо організації дитячих турів. Однією з особливостей таких програм є широкий вибір стандартних та

інтенсивних курсів англійської мови. Участь у таких програмах дозволяє дітям іммерсивно вивчати англійську мову, спілкуючись з носіями мови та поглиблюючи свої знання під час екскурсій та практичних занять.

Крім того, пропонуються програми «англійська + хобі», які дозволяють дітям обирати інтереси за власним вибором. Наприклад, програми академії танців, медицини, гольфу, баскетболу та навіть школи магії Гаррі Поттера надають унікальну можливість поєднати навчання з розвагами та поглибленням інтересів у вибраній сфері.

Особливою привабливістю для дітей-спортсменів є можливість взяти участь у професійних заняттях з футболу під керівництвом тренерів легендарного клубу Tottenham, які мають сертифікати UEFA. Це дає їм можливість покращити свої футбольні навички, отримати професійні поради та враження від роботи з визнаними фахівцями у своїй галузі.

Загалом, дитячі туристичні програми до Об'єднаного Королівства пропонують не лише навчання, але й незабутні пригоди, нові знайомства та розвиток навичок у захопливій та стимулюючій атмосфері.

Аналіз міжнародного досвіду організації дитячих турів дозволив виокремити основні тренди та інновації в розвитку дитячого туризму, а саме:

1. Включення в програми дитячих турів освітніх компонентів, які стимулюють розвиток критичного мислення, творчості та пізнавальних навичок, сприяє покращенню якості освітнього процесу та підвищенню його цінності для учасників.

2. Впровадження нових форматів та концепцій дитячих турів, таких як тематичні події, квести, рольові ігри та інші нестандартні заходи, дозволяє створити цікаві та незабутні враження для учасників.

3. Розвиток співпраці з місцевими громадськими організаціями, навчальними закладами, музеями, парками та іншими установами сприяє

розширенню можливостей та ресурсів для організації дитячих турів та збагачує їхній програмний склад.

Таким чином, на основі аналізу діяльності туристичного підприємства «Coral Travel» та аналізу сучасних трендів у розвитку дитячого відпочинку, нами було розроблено новий сучасний тур «Пригоди під сонцем».

Тур «Пригоди під сонцем» –це незабутнє пригоди та відпочинок у самому серці гір, які не лише допомагають дітям відновитися, але й заряджають позитивними емоціями та створюють незабутні враження на все життя. Під час цього туру діти матимуть унікальну можливість насолодитися прогулянками в панорамних гірських місцях, де вони зможуть відчутти силу природи і отримати натхнення від краси оточуючого світу.

Крім того, програма туру передбачає участь у розвивальних та творчих майстер-класах, які сприятимуть розвитку креативності та творчих здібностей дітей. Такий тур надає можливість зануритися в навколишню природу, побудувати нові дружби та створити незабутні спогади, які назавжди залишаться в серці кожного учасника.

Тур буде організовано на базі сучасного санаторно-туристичного комплексу «Трускавець 365», розташованого в центрі мальовничого курортного міста Трускавець (Додаток 3).

У складі комплексу знаходиться 270 сучасних номерів, розміщених на чотирьох зірковому рівні комфорту. На перших двох поверхах розташовані рецепція, кафе з харчуванням за системою «шведський стіл», міні-бар, бар, дитяча кімната, кабінети терапевта-консультанта з прийому води, косметологів, стоматолога та масажистів, а також перукарня.

Всі, хто відвідують цей курорт, захоплюються його унікальністю. Вдале поєднання елементів польського, австрійського та західноукраїнського стилів надає цьому місцю неповторної атмосфери, яка приваблює туристів.

Діти можуть зупинятися в комфортабельних номерах готелю «Трускавець 365» разом з батьками або в 4-місних номерах під наглядом вихователів, які супроводжують групи дітей. Програма туру «Пригоди під сонцем» подана у (Додатку И).

У вартість запропонованого туру включено:

- проживання в зазначеному готелі;
- чотириразове харчування, яке включає у себе сніданки, обіди, перекуси та вечері;
- розважальні та спортивні заходи для розваг та активного відпочинку;
- процедури оздоровлення у медичному центрі готелю;
- споживання мінеральної води за порадою медичного персоналу;
- киснева пінка для підвищення тонусу та збереження енергії;
- поїздки та прогулянки до цікавих місць;
- транспортне обслуговування у суботу та неділю.

Послуги, що не включені у вартість:

- витрати на доїзди до Львова чи Трускавця;
- вартість квитків у музеях або інших культурних об'єктах;
- особисті витрати на подарунки, сувеніри та інші додаткові послуги.

Інформаційні дані для туристичного пакету представлені у вигляді табл. 3.1.

Таблиця 3.1. Інформаційний листок до туру «Пригоди під сонцем»

Параметри	Характеристика
Назва країни перебування	Україна
Найменування міст перебування	Львів
Інформація про транспортне обслуговування	Пересування на туристичному автобусі.
Основні екскурсійні місця	Дельфінарій (Додаток А), фортеця Тустань (Додаток Б), зоопарк «Лімпопо» (Додаток В).

У результаті розробки дитячого туру було враховано потреби та побажання потенційних користувачів. Створений тур розширює ринок дитячих турів та привертає увагу значної кількості молодих туристів. Пропонована програма для дітей насичена різноманітними заходами, такими як походи, квести, ігри, відвідування зоопарку та дельфінарію, що цікавить дітей у будь-якому віці.

Це може бути особливо актуально для батьків, які мають маленьких дітей або тих, хто подорожує з дітьми вперше. Наявність повноцінного бомбосховища може забезпечити не лише захист у випадку непередбачених ситуацій, а й психологічний комфорт для батьків, зменшуючи стрес і тривогу під час подорожі. Крім того, акцентування на питаннях безпеки дітей може позитивно позначитися на іміджі туристичної компанії «Coral Travel». Батьки оцінять тур оператора, який приділяє увагу безпеці їхніх дітей та надає відповідні умови для їхнього проживання.

Для визначення ефективності запропонованого туру ми проведемо розрахунок собівартості розробленого дитячого туру за допомогою таблиці 3.2. Важливо зазначити, що мінімальна кількість учасників в групі становить 15 осіб.

Таблиця 3.2 Собівартість розробленого дитячого туру

№	Назва статті	Вартість (грн.)	Кількість (од.)	Загальна вартість (грн.)	
				за особу	за групу
	1	2	3	4	5
1	Транспортні послуги	300	15	300	4500
2	Проживання в готелі 5 днів	2000	15	2700	40500
3	Харчування на 6 днів	2000	15	1400	21000
4	Страхування	300	15	200	3000
5	Організація екскурсій (вартість вхідного квитка)				
	База «Крутогір»	100	15	100	1500
	Кінотеатр	100	15	100	1500

Продовження таблиці 3.2.

	1	2	3	4	5
	Зоопарк	80	15	80	1200
	Дельфінарій	150	15	150	2250
6	Послуги гіда	6000	15	400	6000
7	Витрати на рекламу туру	1500	15	100	1500
8	Собівартість туру			5530	82950
9	Прибуток (30%)			1659	24885
10	Вартість туру без ПДВ			7189	107835
11	ПДВ (20%)			1437,80	21567
12	Повна вартість туру			8626,80	129402

Для визначення ринкової ціни необхідно враховувати різноманітні дані, такі як результати маркетингових досліджень, обчислення собівартості, витрати фірми на тур, бажаний рівень прибутку та очікуваний обсяг продажу туристичного продукту за певний період або на річній основі, з урахуванням сезонних коливань.

Підготуємо мінімальний план впровадження запропонованого туру «Пригоди під сонцем» на 2025 рік (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 Мінімальний план реалізації туру «Пригоди під сонцем» на 2025 рік

Місяці	Кількість реалізованих турів в місяці
1	2
Січень	–
Лютий	–
Березень	–
Квітень	2
Травень	4

Продовження таблиці 3.3

1	2
Червень	4
Липень	4
Серпень	4
Вересень	4
Жовтень	2
Листопад	–
Грудень	–
Разом	24

Ми розрахуємо ключові фінансові показники для реалізації туру «Пригоди під сонцем»:

1. Валовий дохід: Це сума коштів, отриманих від продажу послуг. Визначається як кількість проданих турів помножена на їхню вартість.

Для нашого випадку: $129402 * 24$ тури на рік = 3 105 648 грн.

2. Чистий дохід: Це валовий дохід за вирахуванням податку на додану вартість (ПДВ).

Податок на додану вартість становить 20%.

Тому чистий дохід від надання послуг складає 2 588 040 грн.

3. Валовий прибуток: Це різниця між чистим доходом і собівартістю послуг. Собівартість реалізації турів (24 тури на рік) = 82 950 (собівартість 1 групового туру) * 24 (реалізованих турів в рік) = 1 990 800 грн.

Отже, валовий прибуток складає 597 240 грн.

4. Чистий прибуток: Це різниця між валовим прибутком та податком на прибуток. Ставка податку на прибуток складає 18%. Тому, чистий прибуток складає 488 789.2 грн.

Податок на прибуток, за ставкою 18%, складає $(597,240 * 18\%) / 100\% = 107,503.2$ грн.

Чистий прибуток розраховується як різниця між валовим прибутком і податком на прибуток: $597,240 - 107,503.2 = 489,736.8$ грн.

Отримані фінансові показники реалізації туру подані у таблиці 3.5.

Таблиця 3.4 Фінансові результати від реалізації туру «Пригоди під сонцем»

Показники	Сума, грн.
Валовий дохід від надання послуг	3 105 648
Чистий дохід від надання послуг	2 588 040
Собівартість послуг	1 990 800
Валовий прибуток	597 240
Податок на прибуток (18%)	107 503,2
Чистий прибуток	489 736,8

Таким чином, аналіз фінансових показників щодо впровадження туру «Пригоди під сонцем» свідчать про те, що розроблений план туру є досить вигідним, саме тому впровадження його на туристичному підприємстві «Корал Тревел» є досить перспективним. Однак, важливо продовжувати моніторити фінансові результати та адаптувати стратегії відповідно до змін на ринку та потреб споживачів.

ВИСНОВКИ

Під час проведеного дослідження було виявлено, що у сучасному світі дитячий туризм стає важливим фактором не лише для оздоровлення та навчання дітей, але й для їхньої соціальної адаптації та професійної орієнтації. Різноманітні визначення цього поняття підтверджують його багатогранність та важливість як для особистісного розвитку, так і для культурного формування суспільства.

Важну роль у створенні дитячого туризму відіграють підприємства, які можна розподілити на чотири сектори. Перший сектор – державний, включає організації, що створюють соціально значущі блага, такі як програми розвитку дитячого туризму та послуги санаторно-курортного обслуговування, що відповідають системі державних соціальних стандартів. Другий сектор – добровільно-громадський, об'єднує клуби, асоціації та спілки, які є некомерційними організаціями, що створюють клубні блага для дітей, такі як туристичні клуби. Третій сектор – змішаний, де послуги надаються приватними некомерційними організаціями, такими як приватні благодійні організації та фонди розвитку туризму. Нарешті, четвертий сектор - комерційний, який включає приватні компанії, спеціалізовані у сфері дитячого туризму, що надають комерційні послуги.

Планування дитячого туризму вимагає комплексного підходу, спрямованого на унікальні потреби цільової аудиторії. Основна мета полягає в забезпеченні безпеки та добробуту дітей під час їхніх подорожей.

Дотримання встановлених стандартів та рекомендацій, які стосуються обладнання готелів, розміщення дітей та дорослих в окремих зонах, а також організація розвиваючих ігор та активностей, є ключовими аспектами забезпечення безпеки та комфорту учасників подорожі. Крім цього, привернення кваліфікованих керівників та педагогів з великим досвідом роботи з дітьми є важливим для успішного проведення та розвитку дитячих туристичних заходів.

Компанія «Coral Travel» є однією з провідних компаній на ринку туристичного бізнесу в Україні. Вона має мережу самостійних турагенцій, які діють під єдиним міжнародним брендом і реалізують спільну маркетингову стратегію, використовуючи передові технології та інновації.

У 2024 році «Coral Travel» обслужила на 16 тисяч осіб більше, ніж у попередньому році, незважаючи на складну ситуацію з карантинном у другій половині 2023 року. Це свідчить про успішний розвиток компанії та її здатність адаптуватися до змін у сфері туризму. Також варто зазначити, що виїздний туризм ускладнювався у 2023 році через закриття кордонів багатьма країнами, що призвело до зменшення кількості подорожуючих.

Проте, у 2024 році, коли обмежень стало менше, збільшилася як кількість внутрішніх, так і виїзних туристів майже в однакових пропорціях. Як тільки відкрилися можливості, близько 12 тисяч внутрішніх туристів вирушили за кордон. Звичайно, період дистанційної роботи залишив свій слід, що призвело до невеликого зменшення кількості працівників.

Унаслідок діяльності у 2023 році собівартість наданих послуг зросла на 14,5% у порівнянні з 2022 роком та на 10,2% у порівнянні з 2023 роком. Це призвело до зменшення чистого прибутку у 2024 році на 23,4% порівняно з попереднім роком.

Аналіз стану дитячого туризму показав, що компанія «Coral Travel» мало уваги приділяє внутрішньому туризму. Вона пропонує лише два туристичних лагери, де діти можуть самостійно відпочити, дізнатися чогось нового і добре провести час.

Що ж до організації міжнародних дитячих турів, то туристичне агентство пропонує лише спільні сімейні відпочинки для батьків і дітей. Відпочиваючи у п'ятизіркових готелях батькам пропонується скористатися послугами Sun Family Club – де діти можуть відпочити окремо від батьків під наглядом досвідчених педагогів.

З метою удосконалення дитячих турів на підприємстві «Coral Travel» нами було проаналізовано основні міжнародні тренди розвитку організації дитячих турів та запропоновано програму нового туру для туристичного підприємства.

Ми встановили, що сучасними трендами розвитку дитячого туризму є включення в програми дитячих турів освітніх компонентів, які стимулюють розвиток критичного мислення, творчості та пізнавальних навичок, сприяє покращенню якості освітнього процесу та підвищенню його цінності для учасників; впровадження нових форматів та концепцій дитячих турів, таких як тематичні події, квести, рольові ігри та інші нестандартні заходи, дозволяє створити цікаві та незабутні враження для учасників; розвиток співпраці з місцевими громадськими організаціями, навчальними закладами, музеями, парками та іншими установами сприяє розширенню можливостей та ресурсів для організації дитячих турів та збагачує їхній програмний склад.

Програма туру «Пригоди під сонцем» передбачає участь у розвивальних та творчих майстер-класах, які сприятимуть розвитку креативності та творчих здібностей дітей. Такий тур надає можливість зануритися в навколишню природу, побудувати нові дружби та створити незабутні спогади, які назавжди залишаться в серці кожного учасника.

Аналіз фінансових показників щодо впровадження туру «Пригоди під сонцем» свідчать про те, що розроблений план туру є досить вигідним, саме тому впровадження його на туристичному підприємстві «Coral Travel» є досить перспективним. Зокрема, валовий дохід від надання послуг становив 3 105 648 грн. Чистий дохід від надання послуг = 2 588 040 грн. Собівартість реалізації турів становила 1 990 800 грн., а валовий прибуток = 2 588 040 – 1 990 800 = 597 240 грн. Чистий прибуток = 597 240 – 107 503,2 = 489 736,8 грн.

Однак, важливо продовжувати моніторити фінансові результати та адаптувати стратегії відповідно до змін на ринку та потреб споживачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму : підручник. Харків : Форт, 2020. 286 с.
2. Азарян О. М. Ринок туристичних послуг: моніторинг і розвиток комплексу маркетингу : монографія. Донецьк: Вид-во ДонМУ, 2022. 241 с.
3. Бондаренко М. П. Теоретичні засади розвитку індустрії туризму. *Економічний часопис-XXI*. 2012. №3–4. С. 19–22.
4. Герман І. В. Правове регулювання організації дитячого туризму в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 7. С. 329–336.
5. Грицишина Т. І. Маленькі туристи. Краєзнавство і туризм у дошкільному закладі. Київ: Ред. загальнопед. газ., 2014. 128 с.
6. Зінченко В. А. Актуальні проблеми розвитку дитячого та молодіжного туризму. *Туризм у XXI столітті* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2022. С. 234–236.
7. Івченко Л. О., Кужиль С. В., Петренко М. В. Особливості організації дитячого туризму в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 83–88.
8. Калініченко А. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку: поняття, види та форми діяльності. *Матеріали II Міжнар. наук. конф. аспірантів та докторантів з державного управління «Державне управління в Україні : проблеми державотворення, виклики та перспективи»* (3 червня 2021 року). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2021. С. 30–34.
9. Калініченко А. Механізми організації дитячого оздоровлення та відпочинку: зарубіжний досвід. *Публічне управління: теорія та практика*. 2024. Вип. 3. С. 92–100.

10. Кашуба Я. М. Формування системи дитячого оздоровлення і туризму: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.09.01; НАН України. Ін-т регіон. дослідж. Львів, 2016. 21 с.
11. Ковальова Д. О. Теоретичні засади дитячого туризму. *Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих* : зб. наук. пр. XII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 20 квітня 2023 р.). Вінниця : ВРР ВТЕІ ДТЕУ, 2023. Вип.174. С. 290–300.
12. Козловський Є. Ресурсний потенціал та специфіка організації дитячого туризму в Україні. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Сер.: Туризм*. 2021. Вип. 2. С. 100–110.
13. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система: проблеми та перспективи розвитку: дис. ... канд. геогр. наук / Інститут географії НАН України. К., 2024. 257 с.
14. Кондрацька Л.П. Дитячий туризм в Україні: стан та перспективи розвитку. *Регіональна економіка*. 2021. №3. С. 126–130.
15. Концепція Sun Family Club. URL: <https://www.coraltravel.ua/concepts/sun-family-club/> (дата звернення 26.03.2024).
16. Коцан Н. Н., Яворська А. В. Історія розвитку дитячого туризму в Україні. *Актуальні проблеми країнознавчої науки* : матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. URL: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2015/12/18> (дата звернення 26.03.2024).
17. Літні табори для дітей в Україні та за кордоном 2023. URL: <https://kharkiv.dityvmisti.ua/blog/7500-litni-tabory-dlia-ditei-v-ukraini-ta-za-kordonom-2023/> (дата звернення 26.03.2024).
18. Малиновська О., Іванова Ю. Географія дитячого туризму. *Краєзнавство, географія, туризм*. 2018. № 44. С. 3–5.

19. Мальцева, Л. В. Дитячий туризм : навч.-метод. Посібник. Луганськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. 107 с.
20. Мальцева Л. В. Понятійний апарат як базовий компонент теоретичної підготовки фахівців сфери туризму. *Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2009. № 10 (173). С. 34–38.
21. Матвійчук М. І. Організація оздоровлення та відпочинку дітей: міжнародна практика. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2022. № 3. С. 207–211.
22. Машкова О. В., Цветкова Д. І. Особливості організації сімейного відпочинку з дітьми дошкільного віку в Україні. *Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки*. 2–17. Вип. 6. С. 187–192
23. Мельнійчук М. М. Молодіжний та дитячий туризм: сутність та класифікація за віком. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Геологія. Географія. Екологія*. 2020. Вип. 44. С. 118–122.
24. Мерчанський В. В., Богуненко А. Г. Характеристика поняття «дитячий туризм». URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/33019/1/VII_konf_URSES_DBTU_2023-633-634.pdf
25. Миргородська О., Пропадуший А. Дитячі табори як різновид дитячого туризму в Україні. Історія становлення та розвитку дитячо-юнацького туризму в 43 Кіровоградській області. *Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України», присвяченої 90-річчю дитячо-юнацького туризму в Україні* : збірник наукових праць. Київ –Кропивницький. ЛА НАУ, 2021. С. 58–63.
26. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей : навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 156 с.
27. Каленюк І.С., Котенко Т.М. Соціальні аспекти розвитку рекреації і туризму як значущого сегменту світового господарства: теоретико-методологічні

засади. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 3. С. 172–176.

28. Наказний М. О. Проектування діяльності дитячого оздоровчого закладу: теорія і технологія : монографія. Дніпропетровськ, 2019. 476 с.

29. Нікітенко С. І. Розвиток молодіжного та дитячого туризму в незалежній Україні: проблеми та перспективи. *Історичні науки*. 2018. № 49. С. 32–36.

30. Організація відпочинку та оздоровлення дітей в Україні: зб. нормат. документів та інформ. матеріалів / упоряд.: З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко, Л. Ю. Якименко, Л. І. Стрига. Київ: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2013. 170 с.

31. Офіційний сайт акціонерного товариство «ОТІ Холдінг». URL: <https://www.otiholding.com> (дата звернення 26.03.2024).

32. Офіційний сайт ТОВ «Корал Тревел». URL: <https://www.coraltravel.ua/> (дата звернення 26.03.2024).

33. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2019. 248 с.

34. Плешивцова М. В. Організація дитячого туризму в Україні. *Географія та туризм*. 2024. Вип. 14. С. 153–159.

35. Про оздоровлення та відпочинок дітей : Закон України за станом на 05 трав. 2021 р. / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2018. (Закони України).

36. Про охорону дитинства : Закон України за станом на 05 трав. 2021 р. / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2001. Стаття 5. (Закони України).

37. Про туризм : Закон України за станом на 04 трав. 2021 р. / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 1995. Стаття 4. (Закони України).

38. Сайт дитячого табору пригод і розваг «Лісовий». URL: <https://tabir-lisoviy.com.ua/> (дата звернення 26.03.2024).
39. Сайт дитячого табору «Eurocamb». URL: <https://childcamp.com.ua/ua/camp/details/detskiy-lager-artek-bukovel-lesnoy-osen> (дата звернення 26.03.2024).
40. Свірідова Н. Д. Аналіз сутності основних дефініцій дитячого туризму. *Наукові вісті Дніпровського університету*. Луганськ : СЛУ ім. В. Даля 2012. № 6. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Nvdu/2012_7/12sndddt.pdf (дата звернення 26.03.2024).
41. Скрипченко І. Т. Основні дефініції в дитячо-юнацькому туризмі. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Сер.: Педагогічні та історичні науки*. 2024. Вип. 121. С. 218–230.
42. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. К. : Знання, 2011. 334 с.
43. Суховейко Г. С. Дитячий відпочинок та оздоровлення: складові успіху. *Народна освіта*. 2024. № 2. С. 9–11.
44. Туристична статистика України. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turzbir-vukrayini-zapershe-rivrichchya-2022-roku-zris-mayzhe-na-29> (дата звернення 26.03.2024).
45. Туроператори України. URL: <https://pilgrim.ua/turoperatory-ukrainy> (дата звернення 26.03.2024).
46. Федорченко В. К. Історія туризму в Україні : навч. посіб. К.: Вища шк., 2012. 320 с.
47. Федоренко Л., Шендра Д. Сучасний стан розвитку світового та вітчизняного ринків дитячого туризму : зб. наук. пр. Економіка інноваційної діяльності підприємств. м. Київ, 2019. С. 45–46.

48. Чертовська Д. В. Проблеми розвитку дитячого туризму в Україні. *Географія та туризм*. 2022. № 23. С. 86–93.
49. Чорна Л. В. Інноваційні підходи до організації літнього дитячого оздоровлення. *Карпатський Край*. 2019. №1. С. 225–229.
50. Aidman B. J. How Summer School Can Provide a Jump Start for Students . *Educational Leadership*. 2024. Vol. 55. № 4. P. 47–50.
51. Summer Staff Guide. The Fresh Air Fund Career Awareness Program.-N.Y. 25 p.

ДОДАТКИ

Додаток А
Дельфінарій «Оскар» у місті Трускавець

Додаток Б
Фортеця Тустань

Додаток В
Зоопарк «Лімпопо»

Додаток Г
Гора Батинець

Додаток Г

Логотип компанії «Coral Travel»

Додаток Д

Рис. 2.4 Фірмовий логотип дитячого лагера «Еурокамп»

Додаток Е

Фірмовий логотип дитячого табору «Лісовий»

Додаток Є
Діяльність клубу «Малютка Сонечко».

Додаток Ж

Діяльність клубу «Пустотливі Сонечки».

Додаток 3

Санаторно-туристичний комплекс «Трускавець 365»

Додаток И

Програма дитячого лікувально-оздоровчого туру «Пригоди під сонцем»

День	Програма туру
1 день	13:30 – трансфер від залізничних вокзалів Львова; 16:00 – зустріч у дитячому клубі; 17:00 – ігри для знайомства; 18:00 – вечеря; 19:00 – творчий майстер-клас; 19:30 – вітальна вечірка з солодким сюрпризом; 20:00 – вечір кіно; 22:00 – гігієнічні процедури; 22:30 – відбій.
2 день	09:00 – зустріч у дитячому клубі; 10:00 – виїзд на базу «Крутогір»; 10:30 – проходження піратських перешкод у мотузковому парку; 12:00 – перевтілення у піратів; 13:00 – обід; 13:30 – майстер-клас від Джека Горобця; 14:00 – пошуки карти Флінта; 15:00 – квест «Лісова Мавка»; 16:00 – підвечірок; 17:00 – повернення у готель, розваги у басейні; 18:00 – вечеря; 19:00 – піратська вечірка; 20:00 – кіно-вечір; 22:00 – гігієнічні процедури; 22:30 – відбій.
3 день	09:00 – зустріч у дитячому клубі; 10:00 – виїзд до зоопарку «Лімпопо»; 13:30 – повернення у готель, обід; 15:00 – аква-вечірка;

	<p>16:00 – підвечірок; 16:30 – літні розваги; 18:00 – вечеря; 19:00 – Aloha, Hawaii; 19:30 – Джуманджі; 22:00 – гігієнічні процедури; 22:30 – відбій.</p>
4 день	<p>09:00 – зустріч у дитячому клубі; 10:00 – виїзд на гору Батинець; 12:00 – перекус на вершині; 13:00 – прогулянка вершиною; 15:00 – обід на базі «Крутогір»; 17:00 – повернення у готель, розваги у басейні; 18:00 – вечеря; 19:00 – курс молодого кухаря; 19:30 – кулінарні мандрівки; 20:30 – дегустація; 22:00 – гігієнічні процедури; 22:30 – відбій.</p>
5 день	<p>09:00 – зустріч у дитячому клубі; 10:00 – відвідання театру або кінотеатру; 13:00 – повернення у готель, обід; 15:00 – аквааеробіка та розваги біля басейну; 16:00 – підвечірок; 17:00 – суперкастінг; 18:00 – вечеря; 19:00 – прем'єра фільму «Нептун проти Титанів»; 20:30 – вечірня сеанс у кінозалі; 22:00 – гігієнічні процедури; 22:30 – відбій.</p>
6 день	<p>09:00 – зустріч у дитячому клубі; 09:30 – виїзд до фортеці Тустань;</p>

	<p>12:00 – перекус;</p> <p>15:00 – повернення у готель, обід;</p> <p>15:30 – екскурсія до Дельфінарію;</p> <p>18:00 – вечеря;</p> <p>19:00 – вечірка «Disney має таланти»;</p> <p>20:00 – нагородження дипломами;</p> <p>20:30 – солодкий сюрприз;</p> <p>22:00 – гігієнічні процедури;</p> <p>22:30 – відбій.</p>
7 день	<p>09:00 – зустріч у дитячому клубі;</p> <p>09:30 – екскурсія «Дрогобич: місто театральних вражень»;</p> <p>12:00 – повернення у готель, обід. Трансфер до вокзалів Львова.</p>